

SV-135 1 Velferdssosiologi

Kandidat-ID: 6621

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
1 SV-135, forside	Flervalg	Automatisk poengsum	Lever
2 SV-135, oppgave 1	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Lever
3 SV-135, oppgave 2	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Lever

SV-135 1 Velferdssosiologi

Emnekode	SV-135	PDF opprettet	02.02.2016 13:16
Vurderingsform	SV-135	Opprettet av	Kristina Andersen
Starttidspunkt:	14.12.2015 09:00	Antall sider	8
Sluttidspunkt:	14.12.2015 14:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201601110000	Skriv ut automatisk rettede	Ja

Seksjon 1

1 OPPGAVE

SV-135, forside

Emnekode: SV-135

Emnenavn: Velferdssosiologi

Dato: 14. desember 2015

Varighet: 5 timer

Tillatte hjelpemidler: To-språklig ordbok (f.eks. norsk-engelsk)

Merknader: Merk at du skal gjøre rede for to av de tre begrepene i oppgave 1, og at du skal svare på A eller B i oppgave 2.

Det forekommer av og til spørsmål om bruk av eksamensbesvarelser til undervisnings- og læringsformål. Universitetet trenger kandidatens tillatelse til at besvarelsen kan benyttes til dette. Besvarelsen vil være anonym.

Tillater du at din eksamensbesvarelse blir brukt til slikt formål?

Ja

Nei

SV-135, oppgave 1

Velg **to** av begrepene nedenfor og gjør rede for dem.

- a) Brukermedvirkning
- b) Profesjon
- c) Folketrygd

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Oppgave 1; Velg to av begrepene nedenfor og gjør rede for dem; b) Profesjon og c) Folketrygd

I mange land i Europa møter velferdsstaten store utfordringer etter finanskrisa. Så langt har ikke Norge blitt rammet, men også Norge står ovenfor en del utfordringer som for eksempel ved aldring av befolkningen som etter hvert vil kreve store ressurser til pleie og omsorg. Den medisinske og den teknologiske utviklingen skaper nye muligheter, men medfører også vanskelige prioriteringer. Den økonomiske globalisering har ført til mer økt velstand men fører også til en lite forutsigbar situasjon. Politiske endringer i det norske samfunnet kan føre til endringer i arbeidsmarkedspolitikken og sosiale ytelser.

Utfordringer med befolkningsaldring kan være at kvinner føder mange barn, men at både barn og voksne dør tidlig, eller at kvinner føder få barn, men at mennesker i gjennomsnitt lever sjenerelt lengre. Det siste punktet er det som er mest sentralt i det norske samfunnet. Gjennomsnittsalderen i befolkningen øker, og omfanget av sykdommer og helseproblemer blant de eldre blir større, som gjør at det blir et større behov for omsorg. En mulig konsekvens av dette kan være at myndighetene heller ønsker å prioritere mer til helse og omsorgstjenesten enn til kontantsøtte som sosial stønad og sosialhjelp.

Hva er velferd? Begrepet «*velferd*» kobles ofte til andre begreper som velferdsstat, velferdskommune, velferdssamfunn, velferdsyrker, privat eller offentlig velferd - alle forhold som kan settes inn under sosialpolitikken. Begrepet skaper assosiasjoner rundt «*det gode liv*». Det er som oftest lettere å bli enige om hva som kjennetegnes ved det vonde livet, som for eksempel fattigdom, sykdom og utrygghet, enn det er å bli enige om hva som defineres med det gode livet, fordi vi alle mennesker har ulike verdier og forskjellige forestillinger om hva som kjennetegnes ved et godt liv og et godt samfunn. I ulike ideologier er det ulike syn på hva velferd betyr; hvem som skal realisere velferd i samfunnet, og hvordan velferd best mulig skal realiseres. Noen er opptatt av trygghet og stabilitet, mens andre foretrekker endring og spenning. Noen mener at det er staten som skal ha det største ansvaret for velferd i samfunnet, mens andre mener det er individet selv og familien som skal ha ansvaret. Uansett hvordan vi definerer hva velferd betyr, så er den enkeltes velferd avhengig av samspill mellom de ulike institusjonene - individet, familien, venner og slekt, kommuner og stat og mellom velferd som kan kjøpes i markedet.

Ideen om velferdsstaten har ulike syn og formes forskjellig i de ulike ideologiene; Liberalismen, konservatisme, kommunitarisme, sosialdemokrati, marxisme, feminisme og grønn ideologi.

Liberalismen ser på næringsfrihet, fri handel og fri konkurranse som sentralt i samfunnet. De setter individets valgfrihet i sentrum.

Konservatisme er for endring for å bevare tradisjonen. Kjernen til konservatismen er bekymring for at rask endring skal undergrave den sosiale integrasjonen i samfunnet, og derfor bør endringer skje gradvis.

Kommunitarisme så på fellesskap som viktig. Vi blir sosialisert av familien, lokalsamfunnet og nasjonen, og derfor er det viktig med lokale fellesskap.

Sosialdemokrati mente at omfordeling → stat preget det norske samfunnet.

Marxismen hadde øye for klasseforskjell og så på velferdsstaten som medisin og for å dempe sosial uro.

Feminismen ser at kvinner blir oversett.

Grønn ideologi er "grønne" partier eller grupper som satte en balanse mellom mennesket og naturen. De mente at menneskets inngrep og rovdrift på naturen og naturressursene satte den økologiske balansen og jordas fremtid i fare.

Velferdsstaten har hatt en endring gjennom årene;

Før reformasjonen ca. 1530 så var synet på samfunnet annerledes. Hvorfor en ble født inn i en familie, kirke og religion spiller en stor rolle. Synet på fattigdom endres ved at de så på de fattige som late og skyld i sine egne problemer.

I *Reformasjonen* ble det fri handel, urbanisering, industrialisering. Folk flyttet fra landet til byene, og industrien satte i gang med masseproduksjon og det ble mer fri handel. Folk trengte ikke å gjøre det samme lengre, og de begynte å kjøpe varer av hverandre. Syketrygd kom, mot slutten av 1800 tallet. Denne var rettet mot arbeidslivet. Om det eventuelt skulle skje en ulykke eller en skade på jobb så hadde arbeidsplassen en kasse med penger som skulle være til hjelp.

1800 til 1945 så ble det norske samfunnet preget av 2. verdenskrig.

Fra 1945 til 2000 ble velferdsordningene satt i gang med blant annet syketrygd og folketrygd. Dette var en hjelp fra vi ble født og til vi døde.

I 2000 var det bygd ut et velferdssystem som en ikke viste om en kunne opprettholde.

b) Hva er en profesjon? Forskjellen mellom et yrke og en profesjon er at en profesjon som regel alltid er et yrke, men at ikke alle yrker er profesjoner. Et yrke trenger som regel ingen utdanning, og er ikke en beskyttet tittel. Vi kan ta frisøryrket og legeutdannelsen som et eksempel her. Det er for eksempel ikke ulovlig å kalle seg for frisør som det er å kalle seg for en lege uten utdanning. En profesjon har en beskyttet tittel, og kan bestemme mange av arbeidsoppgavene sine selv, og hvordan disse arbeidsoppgavene skal løses. En lege er en profesjon. Profesjoner er lege, sykepleier, lærer, advokat, psykolog og andre diverse eksperter innenfor en organisasjon. Et yrke kan være frisør, murer, snekker og interiørkonsulent. En lege må søke lissens og følge ulike lover til behandling ovenfor pasienter. Om ikke de utfører lovlige behandlinger ovenfor pasienter så kan de bli saksøkt. En frisør kan for eksempel ikke bli saksøkt om en kunde blir misfornøyd med resultatet. En lege har strenge regler for utskrivning av legemidler, og har staten som arbeidsgiver. Staten har tillit til profesjoner. En profesjon må ha tillit, og for å få tillit av befolkningen som må de vise en viss grad av kompetanse slik at det skal være troverdig og trygt for en pasient å få behandlinger. En lege må for eksempel vise kompetanse og en viss yrkesetikk ovenfor pasientene ved at de viser at de har en form for kunnskap samtidig som de viser at de har en form for omsorg for deg som person. De må tilegne seg den enkelte

pasienten ved å vise at de forstår dine følelser og meninger, samtidig som de viser at de bryr seg om deg som pasient.

c) Folketrygd.

Det sentrale med velferdsordningene er å skape en økonomisk trygghet for alle gjennom full sysselsetting (arbeidslinja), inntektsbortfall, tiltak og tjenester. Velferdssystemets finansiering består i et forhold mellom borgere, brukere og betalere, omfordeling mellom grupper og omfordeling via skatter og avgifter. Vi er alle borgere med forskjellige oppgaver, brukere og betalere.

Loven om folketrygden kom i 1966. Formålet med folketrygden er at alle som er medlemmer av den norske folketrygden skal ha en økonomisk trygghet gjennom alle faser i livet. Vi har alle et forhold til folketrygden fra vi blir født og til vi dør. Ivar Aasen fastslo at vi skulle bruke begrepet «*trygd*» da dette betyr en trygghet, og at alle mennesker skal kunne føle seg trygge. Medlemmene av den norske folketrygden er alle mennesker som har vært bosatt i Norge; det vil si alle med oppholdstillatelse og de som skal bo i Norge i minst et år.

Om det for eksempel skulle skje oss en ulykke eller bli utsatt for en skade slik at vi ikke har mulighet for å være i arbeid, så står vi ikke helt alene, men vi får hjelp av staten - selv om en mister mye om en mister jobben. Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekter og levekår i ulike livsfaser; for eksempel fra svangerskap/ barnefødsel til arbeid, og fra arbeid til sykdom/arbeidsløs. Folketrygden skal også bidra til å utjevne levekår og inntekt for ulike sosiale grupper og bidra til selvhjelp slik at den enkelte skal ha god nok helse og inntekt for å best mulig klare seg selvstenig i det daglige livet.

Stønad/ ytelser er alle former for økonomiske utbetalinger som en kan få av folketrygden. Det blir brukt egne regler for å regne ut hvilke sosiale stønader og hvor store deler av sosiale stønader en skal få utbetalt, blant annet; inntektsbortfallsprinsippet, som går ut på at alle muligheter og tiltak skal være prøvd ut før en eventuelt får sosiale økonomiske utbetalinger. Arbeidslinja er en måte å støtte opp under folketrygden på, slik at folketrygden skal være mulig å finansieres. Her er hovedprinsippet at en skal få folk til å heller ville være i arbeid ved å tjene egen inntekt enn å ville få trygd. Vi har også andre former for stønad og sosialhjelp i folketrygden, blant annet sykepenger, avklaringspenger, dagpenger og uførepensjon. Vi får sykepenger om vi skulle få en sykdom som gjør at en ikke kan være i arbeid. Da skal sykemelding sendes inn til NAV for vurdering. etter 4 uker uten arbeid, så kan arbeidsgiver lage et arbeidsopplegg for den enkelte. Vi i Norge får 100% utbetaling ved sykemelding. Dagpenger beregnes for folk som er under 50% uten arbeid, eller ved pensjonsalder. Dagpenger regnes ut i fra tidligere lønn, og utgjir 64,2% av den inntekten. Uførepensjon kan vurderes fra alle mellom 18-67 år, her får brukeren sosiale stønad til en når pensjonsalder.

SV-135, oppgave 2

Her skal du svare på **enten** oppgave A **eller** B:

A. Drøft hva sosiale problemer er, og drøft mulige forklaringer på sosiale problemer ved hjelp av to ulike teorier.

B. Boka «Gatekapital» handler om en gruppe med unge menn som selger hasj ved Akerselva. Drøft mulige grunner til at de unge mennene selger hasj.

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Oppgave 2, Boka «Gatekapital» handler om en gruppe med unge menn som selger hasj ved Akerselva. Drøft mulige grunner til at de unge mennene selger hasj.

I denne oppgaven skal jeg se nærmere på boka «Gatekapital» og drøfte mulige grunner til at de unge mennene selger hasj ved Akerselva. Et stort sosiologisk spørsmål er hvordan disse ungdommene endte opp på gata, og hvorfor de selger hasj langs "elva". Valgte de det selv, eller ble de tvunget ut av samfunnet? Hadde de egentlig noe valg? Dette er store sosiologiske spørsmål som trenger ulike perspektiver med forskjellige forklaringer for å forstås.

De to forskerne og teoretikerne Sveinung Sandberg og Willy Pedersen ved UiO har observert og intervjuet unge menn som selger hasj langs Akerselva i Oslo, det vil si området rundt Oslo City og Oslo S, samt selve Akerselva. Datainnsamlingen ble gjort i perioden mellom 2005 og 2006. De har gjort flere og lengre intervjuer med blant annet ca. 20 ungdommer. De fleste av ungdommene hadde flerkulturell bakgrunn, men som var oppvokst i Norge eller som selv var innvandrere eller flyktninger. Sandberg og Pedersen bruker ulike teoretiske perspektiver for å prøve å forstå den gatekulturen ungdommene lever i og hvorfor de endte opp langs «elva».

Begrepet «*gatekapital*» betyr kort sagt; mot alt det som er nødvendig for å makte det strevsomme og kompliserte livet på gata, hvor våre hasjselgere oppholder seg.

For å forstå det gaterommet de selv har undersøkt, så bruker Sandberg og Pedersen ulike perspektiver som gir ulike forklaringer på hvorfor og hvordan disse ungdommene endte opp i denne kulturen. Boka «*gatekapital*» bygger fremst på Pierre Bourdieus klasseperspektiv, altså aktør-struktur perspektivet, men det blir også presentert fire klassiske studier. Klassiske studier er litterære verk som har fått varig betydning gjennom årene og til vår tid. De fire klassiske studiene gir dem fruktbare begreper som *subkultur*, *avvik* og *motstand*, men Sandberg og Pedersen velger heller å bruke begrepene «*gatekultur*» og «*gatekapital*», da disse begrepene er med på å skape nye sammenhenger. De påpeker at en må være *obs* på valget av begreper, fordi begrepene kan være med på å skape forskjeller og ulikheter i storsamfunnet, heller enn å skape likheter.

En kan sammenligne problemstillingen om ungdommenes tilhørighet i samfunnet med eventuelt sosiale problemer/avvikere. Da må en først se på hva som menes med et sosialt problem. Om vi ikke bare skal drive

med synsing om hva sosiale problemer er, så må vi ta i bruk teorier og redskaper fra samfunnsvitenskapen. Vi må kunne presisere både hva sosiale problemer er, og hva det ikke er. Sosiale problemer er objektive egenskaper ved de sosiale omgivelsene. Det er forskjell på hva som vitenskapelig (objektiv) forklares om hva sosiale problemer er, og folks eller myndigheters forståelser av sosiale problemer.

Sosiale problemer innebærer uenigheter om både hvordan de skal løses og hvordan de skal forstås. Det er forskjell på sosiologiske problemer, og sosiale problemer. Sosiale problemer må skilles fra utfordringer, private og personlige problemer.

"et sosialt problem eksisteres ikke før en definerer det som det".

Ungdommene lever i en subkultur, som er en kultur utenom det «vanlige» hvor de har egne regler, normer og regelverk. Disse ungdommene blir møtt med strenge og forbausede blikk fra andre folk på gata, og blir sett på som kriminelle i samfunnet. Ved måten de kler seg på, og snakker på ved å bruke ord og uttrykk som folk utenfra ikke skjønner noenting av, så symboliserer de unge mennene maskulinitet ved å vise at de er tøffe og kule, og at de har draget på damene ovenfor folk som møter dem på gata, spesielt ovenfor politiet. Dette gjør de ved å ikke bli sett på som de svake i samfunnet. Idolene til disse guttene kommer fra musikkjangeren Hip-Hop, hvor vi blant annet finner 50 Cent og 2 Pack. Ved måten de kler seg på, oppfører seg på og hvilke ord og uttrykk de bruker så er de/dette med på å videreføre fremstillingen om den svarte mannen, som gjør at det fortsatt vil være vanskelig for dem for å få seg en jobb fremtiden.

For å finne mulige grunner til at de unge mennene selger hasj langs «*e/va*», så må en se på de ulike perspektivene hvor hvert av perspektivene gir ulike forklaringer og har ulike syn på hva som kan være årsakene til dette; økonomiforklaringen, kulturforklaringen og aktørforklaringen.

Økonomiforklaringen bygger på Karl Marx. Her er avvik et resultat av fattigdom og utpressing ved at arbeidsmarkedet og diskriminering presser dem ut av samfunnet og inn i en narkoøkonomi. Samfunnet presser dem ut ved streng innvandringspolitikk og høye velferdsordninger. Har en ikke tilgang på velferdsordningene i det norske samfunnet, så har en svært få muligheter og lite en skulle sagt.

Det finnes to ulike økonomiforklaringer der den ene økonomiforklaringen bygger på klassiske økonomi, det vil si individualismen. De ser på mennesket som bevisste aktører som betyr at mennesket handler bevisst og gjør det som er det mest hensiktsmessige for deres egen del. I dette tilfelle så velger ungdommene det livet ved «*e/va*» fordi det er det mest hensiktsmessige for dem for å oppnå sine egne mål. Den andre økonomiforklaringen ser at guttene blir presset ut av samfunnet og at de blir presset inn i et narkomiljø av arbeidsmarkedet og diskriminering. Guttene sier selv at de ikke får jobb, og om de får jobb så er det gjerne en «drittjobb» som består av vasking eller å jobbe på et lager for eksempel, som gjør at de heller velger å bli på gata og fortsette å selge hasj. Undersøkelser viser at mennesker med utenlandske navn har 25 % mindre sjanse for å bli innkalt til et intervju ved at arbeidsgiver gjør systematisk diskriminering uten at de kanskje er klar over det. De velger de med norske navn, fordi de vil velge de riktige personene til arbeidet og er dermed lettere å velge de som er mer lik en selv enn å velge noen som er «annerledes».

Kulturforklaringen bygger på symbolsk interaksjonisme. Her er individet ikke så bevisst i sine egne handlinger, men de er mer styrt av kulturen rundt oss. Hvordan og hva vi gjør henger sammen med de sosiale gruppene, sosiale menneskene, kulturen og religionen vi er en del av. De sosiale relasjonene og menneskene som vi henger sammen med, preger oss som individer og preger hvilke valg vi tar.

Pierre Bourdieu forsøker å få frem struktur - aktør problemet. Vi er alle mennesker som handler bevisst, men handlingene våre er avhengig av strukturene rundt oss som vi lever i. Han bruker begrepet Habitus - som er en vane. Det er våre kroppsvaner, om hvordan vi ser ut, hvem vi er, og hva vi gjør.

Vi ser at ulike perspektiver har ulike syn på mulige grunner til at de unge mennene selger hasj ved Akerselva. Noen hevder at det er samfunnet som presser dem ut med streng innvandrerepolitikk og høye velferdsordninger. Dette gjør det vanskelig for innvandrere som ikke har oppholdstillatelse i Norge, for da har de ikke krav på ordentlige jobber eller kontantstøtter som sosial stønad og sosialhjelp. De unge mennene viser at de har det tøft og vanskelig, og at det er svært få muligheter for dem i arbeidsmarkedet. De fleste av disse ungdommene vil ha en jobb slik at de kan tjene penger ved å ha et hus å bo i, og en familie.

Andre mener at disse hasjselgerene velger dette livet selv, fordi det er det mest hensiktsmessige i å nå sine egne mål. Andre hevder at mennesker ikke er så bevisste i sine handlinger, og at handlingene våre styres av de sosiale relasjonene og menneskene vi vokser opp med. Det er dette livet de ønsker, og de er kanskje skyld i sine egne problemer selv? Det er mange ulike synspunkter som en må ta i betraktning om en skal komme frem til en beslutning om hva som får disse ungdommene til å havne i dette narkomiljøet.

Sandberg og Pedersen mener det er viktig å forstå miljøet for å finne frem til en eventuelt løsning på dette store problemet, ved å se på forholdet mellom individet og samfunnsstrukturene. Vi kan se at innvandring har vært sentralt i det norske samfunnet over lengre tid, både tilbake i tid og til idag. Den største gruppen med innvandrere som kommer til Norge er polakker, det vil si arbeidsinnvandrere og deres familier. Deretter svensker og litauere. Innvandring kan både skape muligheter, men også utfordringer. Muligheter er at de fleste innvandrerne som kommer til Norge er unge og yrkesaktive som både kan bidra med arbeid og til å få flere norske borgere til samfunnet. Utfordringer er de som har vært innvandrere i Norge i lang tid, og som er uten arbeid. Dette skaper utfordringer ovenfor velferdsstaten og velferdsordningene i det norske samfunnet. Politiet vil stemple disse hasjselgerne, ved å vise sin autoritet og bevare ro og orden i samfunnet.

Kanskje kan vi lære noe av guttenes vonde oppvekst og kompliserte livet på gata, og prøve å gjøre det om til noe positivt.
